

C door het jaar 3°
M. Assumpta
23 januari 2022

Eerste lezing (Neh., 8, 2-4a. 5-6. 8-10)

Uit het boek Nehemia

Toen men na de ballingschap de muren van Jeruzalem weer had opgebouwd,
werd het volk verzameld om ze in te wijden.

Het was de eerste dag van de zevende maand.

De priester Ezra bracht het boek van de wet naar voor

op het plein voor de Waterpoort

en van vroeg in de morgen tot op de middag

las hij er luidop uit voor.

Het volk luisterde vol aandacht.

Dan ging Ezra, die naast priester ook Schriftgeleerde was,

op een houten verhoog staan,

dat men voor die gelegenheid had gemaakt.

Tegenover heel het volk opende hij het boek.

Dan gingen allen rechtop staan.

En Ezra sprak de lof van de Heer, de grote God.

En heel het volk zegde: 'Amen, amen!'

Zij staken hun armen in de lucht,

zij bogen hun hoofd

en zij vielen op hun knieën

met het gezicht op de grond.

De Levieten gaven aan het volk uitleg over wat in het boek van de wet stond,

zodat iedereen het kon begrijpen.

Daarna zegden Nehemia, de landvoogd,

Ezra, de priester en Schriftgeleerde,

en de Levieten die de uitleg hadden gegeven,

tegen heel het volk:

'Deze dag is toegewijd aan de Heer jullie God.

Wees dus niet treurig en ween niet.'

Het hele volk was namelijk in tranen uitgebarsten

toen het de woorden van de wet had beluisterd.

En ze voegden eraan toe:

'Kom, ga eten en drink er zoete wijn bij,

en deel met wie niets heeft,

want het is de dag van onze Heer.

Wees niet bedroefd,

maar laat de vreugde die de Heer jullie schenkt jullie kracht zijn.'

Tweede lezing (1 Kor., 12, 12-30)

Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Korinthe

Broeders en zusters,

Het lichaam van een mens bestaat uit vele delen,
maar vormt samen één geheel, één lichaam.
Zo vormen wij met Christus ook één geheel.
Al zijn allen verschillend -
Joden en Grieken, slaven en vrijen -
in de kracht van een en dezelfde Geest zijn wij tot één lichaam gedoopt.
Allen zijn wij doordrongen van één Geest.
Een lichaam is maar een lichaam, omdat het bestaat uit vele delen,
allen verschillend.
Stel je eens voor dat de voet zegt:
'Omdat ik geen hand ben, hoor ik niet tot het lichaam',
hoort hij dan niet tot het lichaam?
En als het oor zou zeggen:
'Omdat ik geen oog ben, hoor ik niet tot het lichaam',
hoort het dan niet tot het lichaam?
Als het hele lichaam oog zou zijn, waar bleef dan het gehoor?
Als het helemaal gehoor was, waar bleef dan de reuk?
God heeft er nu eenmaal voor gekozen
de lichaamsdelen elk afzonderlijk
hun plaats in het lichaam toe te wijzen.
Als zij alle hetzelfde zouden zijn,
hoe zou je dan een lichaam hebben?
En alle delen hebben mekaar nodig.
Het oog kan niet tegen de hand zeggen:
'Ik heb je niet nodig',
en evenmin het hoofd tegen de voeten:
'Ik heb jullie niet nodig.'
Nog sterker, juist die lichaamsdelen die het zwakst schijnen te zijn,
zijn het meest onmisbaar.
Wanneer één lichaamsdeel lijdt, delen alle andere in het lijden;
wordt één lichaamsdeel geëerd, dan delen alle andere in die vreugde.

Zo is ook het lichaam van Christus.
Samen vormen jullie dit lichaam.
Ieder van jullie is van dit lichaam een onderdeel.
Ieder heeft er zijn taak:
Er zijn apostelen, maar ook profeten, en leraren.
Er zijn er die de gave bezitten om mensen nabij te zijn,
zieken te genezen, leiding te geven, begeesterend te spreken,
zelfs wonderen te verrichten.
En het talent dat de ene heeft, heeft de andere niet.
Zo vormen we één lichaam.

Evangelie (Lc., 1, 1-4; 4, 14-21)

Begin van het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Lucas

Velen hebben zich reeds geroepen gevoeld om door te vertellen
wat ze van ooggetuigen hebben gehoord

over wat bij ons is gebeurd.

Nu heb ik besloten om dat nauwkeurig te bestuderen,
en op te schrijven in een ordelijk geheel.

Zo kun je jezelf overtuigen van de betrouwbaarheid ervan:

Het gaat om het verhaal van Jezus.

Nadat hij gedoopt was in de Jordaan keerde hij terug naar Galilea
vol geestkracht.

Hij werd vlug bekend in heel de streek.

Hij ging naar de synagogen en gaf er onderricht.

Iedereen had waardering voor hem.

Zo kwam Hij ook in Nazareth, waar Hij was opgegroeid.

Toen hij zoals gewoonlijk eens op sabbat in de synagoge was,
ging hij opstaan om voor te lezen.

Hij kreeg een boekrol van de profeet Jesaja aangereikt.

Hij opende die en vond de plaats waar geschreven staat:

De Geest van de Heer rust op mij;

Hij heeft mij gezalfd,

en mij gezonden

om aan armen de goede boodschap te brengen,

om aan gevangenen hun vrijlating aan te kondigen

en aan blinden het licht in hun ogen terug te geven,

om verdrukten in vrijheid te laten gaan,

en een jaar af te kondigen naar het hart van de Heer.

Daarna rolde Hij het boek dicht,

gaf het terug aan de dienaar en ging zitten.

De ogen van allen in de synagoge waren op Hem gericht.

En dan zegde hij:

‘Vandaag is het Schriftwoord dat jullie gehoord hebben in vervulling gegaan.’

Homilie

B. en Z.,

Ieder jaar houden de christelijke kerken van 18 tot 25 januari een gebedsweek voor de
eenheid van de christenen.

Deze gebedsweek heeft een lange voorgeschiedenis.

In 1846 werd een eerste initiatief genomen door de protestantse kerken.

Een halve eeuw later, in 1908, heeft ook de katholieke kerk er zich bij aangesloten.

Maar ze nam er wel een aparte positie in.

In 1948 werd de wereldraad van kerken opgericht, die alle christelijke kerken groepeerde:
orthodoxe, anglicaanse, protestantse, oudkatholieke, gereformeerde en wat dan ook.

Maar één christelijke kerk, de grootste, trad niet toe: de rooms-katholieke kerk.

Dit had te maken met een andere visie op eenheid.

Daar waar de andere kerken geloofden in een eenheid in verscheidenheid, vond de
katholieke kerk dat er slechts sprake kon zijn van eenheid, als allen samen behoorden tot

één en dezelfde kerk. En als grootste kerk, met de langste geschiedenis ging men er van uit

dat dit de rooms-katholieke kerk toekwam: allen samen in één structuur onder één hoofd, de paus van Rome.

Daarover is gelukkig ondertussen nieuw inzicht gegroeid. Het was niet zonder betekenis dat Paus Johannes XXIII op 25 januari 1959, de laatste dag van de gebedsweek, aankondigde een oecumenisch, algemeen concilie te zullen bijeenroepen.

De relatie van de katholieke kerk met de andere christelijke kerken zou een belangrijk thema worden.

Het is immers beschamend dat honderden jaren lang kerkgemeenschappen, die zich allen baseren op de boodschap van dezelfde Jezus van Nazareth, met mekaar ruzie hebben gemaakt, en zelfs zware oorlogen tegen mekaar hebben uitgevochten. Veel mensen zijn daarbij op de brandstapel gestorven.

En dan ga je de vraag stellen naar het hoe en het waarom van die verdeeldheid. Is de boodschap van het evangelie dan niet duidelijk misschien? Of heeft het te maken met hetgeen wij – mensen – ervan gemaakt hebben?

En inderdaad, als we zo de geschiedenis van het christendom overlopen, dan merken we dat de oorzaak van de schisma's, de scheuringen meestal van politieke aard was, en bitter weinig met de inhoud van het geloof te maken had.

Tot het jaar 1000 bv. beschikte ieder bisdom over een grote zelfstandigheid onder het gezag van de lokale bisschop.

Ze waren wel gegroepeerd in een oosterse en een westerse groep, met aan het hoofd een bisschop, die de het geheel aan mekaar hield.

Voor de kerken van het westen was dat de bisschop van Rome, en voor deze van het oosten de patriarch van Constantinopel.

Maar in 1054 was er een bisschop van Rome, Leo 9, die ervan droomde de leider van de hele wereld te worden, hij wilde ook greep krijgen op de oosterse kerken en de patriarch onder zijn gezag plaatsen. Maar die liet dat niet zomaar gebeuren, en hij verbrak de banden met de kerken uit het westen.

Het grote schisma tussen de oosters-orthodoxe kerken, en de kerk van Rome was een feit.

Ook de protestantse kerken zijn hoofdzakelijk ontstaan om politieke motieven. Waarom is Nederland bv. voornamelijk protestants, en Vlaanderen katholiek? Omdat in de 16de eeuw Vlaanderen onder het gezag van de katholieke Spaanse koning was gebleven, terwijl de noordelijke Nederlanden zich van Spanje hadden losgerukt.

Hoe is het anglicanisme ontstaan in Engeland? We kennen allemaal het verhaal van koning Hendrik VIII die van de paus geen toelating kreeg om van zijn vrouw te scheiden, en daarom zich met heel Engeland losscheurde van de Kerk van Rome.

En zo kunnen we verdergaan.

Moest Jezus van Nazareth terugkeren, en zien hoe de mensen zijn boodschap gebruikt hebben om conflicten en oorlogen uit te vechten, dan zou hij zeggen: en hebben jullie er dan niets van begrepen?

Het gaat er hem niet om wie het voor het zeggen heeft, of wie de scepter mag zwaaien, of welke rituelen of gebruiken toegepast worden. Het gaat hem om: 'heb elkander lief' en 'wie onder jullie de eerste wil zijn moet dienaar van allen zijn.'

Het is echter reeds lang, reeds van in de eerste jaren dat er zo een verdeeldheid is in de kerk. Kort nadat Jezus gestorven was, nl. in het jaar 55, zat het er al bovenarms op in de jonge gemeente van de handelsstad Korinthe. Ze waren het toen al niet eens over de thema's, die nog steeds tot spanningen leiden: over het vieren van de liturgie en over het beleven van de seksualiteit.

De apostel Paulus, die die kerk had gesticht, schreef hen twee vlamme brieven, waaruit we daarnet een passage hebben gelezen.

Ontzettend goed gevonden is het beeld dat hij gebruikt om duidelijk te maken dat eenheid niet betekent 'allemaal hetzelfde', maar eenheid in verscheidenheid.

Verschillende inzichten en vormgevingen maken juist een rijkdom uit.

Hij gebruikt het beeld van het menselijk lichaam. Stel je eens voor, zegt hij, dat voeten en handen, en oren en ogen met mekaar ruzie zouden maken om de belangrijkste te zijn, niets zou nog functioneren. En zeker niet als alles voet, of alles hand, of oog of oor zou zijn.

In de christelijke kerken is in de laatste decennia dan ook een beweging van toenadering ontstaan: de oecumenische beweging.

Die gaat ervan uit dat in de verschillende christelijke kerken, door eeuwenlang een eigen weg te gaan, eigen accenten en vormen zijn gegroeid, die voor mekaar inspirerend kunnen zijn.

De oosterse kerken hebben een rijkdom aan symbolen ontwikkeld, met nadruk op het heilige en het mysterieuze. De katholieke kerk heeft vooral oog voor de gemeenschapsgedachte, terwijl de protestantse kerken de persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere gelovige benadrukken.

Deze andere accenten worden niet meer gezien als oorzaak van twist, maar als onderwerp van wederzijdse waardering.

Het is een meerwaarde dat Jezus' boodschap doorheen de geschiedenis de kans heeft gekregen uit te groeien tot kleurenpalet met meerdere tinten.

Geen van deze kerken hoeft zijn eigenheid op te geven.

Eén iets echter moet nagestreefd worden: dat we met zijn allen trouw blijven aan de bron van ons geloof: het evangelie van Jezus Christus.

En het is hoopgevend dat evangelie en bijbel in de laatste decennia veel meer dan vroeger de centrale plaats inneemt in de verkondiging van het geloof.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.